پروژه فاز 1 پرهام گیلانی – 400101859 صدرا خنجری – 400101107

بخش تئوري

1. توابع پتانسیل (ψ) در مدل میدان مارکوف (MRF) نشاندهنده تأثیر متقابل بین گرههای یک گروه خاص (clique) در گراف است. این توابع نقش مهمی در توزیع احتمال مشترک متغیرها دارند و توزیع کلی را به صورت زیر فاکتوریزه میکنند:

$$p(x) = \psi_C(x_C) \prod_{C \in Cliques} \frac{1}{Z}$$

که در آن:

- Z یک ثابت نرمال سازی است.
- است. $\psi_c(x_c)$ وابع پتانسیل بر ای کلیک $\psi_c(x_c)$
- است. χ_{α} مقادیر متغیر های گرههای کلیک C است.

این توابع معمولاً مثبت و غیرمنفی هستند و امکان محاسبه احتمالهای شرطی را با استفاده از قانون مارکوف فراهم میکنند.

مثال ساده

فرض کنید گراف شامل سه گره A,B,C است که به صورت زنجیرهای به هم متصلاند: A با B و B با C متصل است.

فرض میکنیم توابع پتانسیل به شکل زیر تعریف شدهاند:

$$\psi_{AB}(A,B) = e^{-\frac{AB}{2}}, \psi_{BC}(B,C) = e^{-0.3BC}$$

مقادیر ممکن برای A,B,C باینری هستند، یعنی هرکدام میتوانند 0 یا 1 باشند.

توزیع احتمال کلی به صورت زیر محاسبه میشود:

$$p(A,B,C) = \frac{1}{Z} \psi_{AB}(A,B) \psi_{BC}(B,C)$$

که در آن $\mathbb{Z}$ ثابت نرمال سازی است و از مجموع همه مقادیر ممکن محاسبه می شود.

محاسبات با مقادیر عددی

A, B, C تمام ترکیبات ممکن برای

A	В	C	$\psi_{AB}(A,B)$	$\psi_{BC}(B,C)$	$\psi_{AB}(A,B)\psi_{BC}(B,C)$
0	0	0	$e^{0} = 1$	$e^{0} = 1$	$1 \times 1 = 1$
0	0	1	$e^{0} = 1$	$e^{0} = 1$	$1 \times 1 = 1$
0	1	0	$e^{0} = 1$	$e^{0} = 1$	$1 \times 1 = 1$
0	1	1	$e^{0} = 1$	$e^{-0.3} \approx 0.74$	$1 \times 0.74 = 0.74$
1	0	0	$e^{0} = 1$	$e^{0} = 1$	$1 \times 1 = 1$
1	0	1	$e^{0} = 1$	$e^{0} = 1$	$1 \times 1 = 1$
1	1	0	$e^{-0.5} \approx 0.61$	$e^0 = 1$	$1 \times 0.64 = 0.64$
1	1	1	$e^{-0.5} \approx 0.61$	$e^{-0.3} \approx 0.74$	$0.64 \times 0.74 \approx 0.45$

$$Z = \sum_{A,B,C} \psi_{AB}(A,B)\psi_{BC}(B,C) = 1 + 1 + 1 + 0.74 + 1 + 1 + 0.64 + 0.45 = 7.8$$

برای مثال:

$$p(1,1,1) = \frac{1}{Z}\psi_{AB}(1,1)\psi_{BC}(1,1) = \frac{0.64 \times 0.74}{7.8} = 0.058$$

نتيجهگيرى

این روش نشان میدهد چگونه توابع پتانسیل به کمک مقادیر عددی به محاسبه احتمالهای میدان مارکوف کمک میکنند. اگر نیاز به محاسبات دقیق تر باشد، می توان تمامی ترکیبات را مشابه روش بالا محاسبه کرد.

2. توابع پتانسیل در میدان مارکوف به انواع مختلفی تقسیم می شوند که می توان به موارد زیر اشاره کرد:

توابع پتانسیل گرهای (Node Potential)

این توابع به متغیرهای منفرد در گرهها اعمال می شوند. به عنوان مثال، برای یک گره A، می توان تعریف کرد:

$$\psi_A(A) = e^{-\alpha A}$$
, $\alpha = constant$

$$lpha=0.7$$
 اگر $lpha$ فقط مقادیر $lpha$ یا $lpha$ بگیرد و $lpha=0.7$ اگر $\psi_{A}(0)=e^{-0 imes0.7}=1$, $\psi_{A}(1)=e^{-1 imes0.7}pprox0.5$

توابع يتانسيل يالى (Edge Potential)

A و A این توابع تأثیر متقابل بین دو گره متصل را نشان میدهند. برای مثال، گرههای متصل $\psi_{AB}(A,B)=e^{-eta AB}$, $\beta=constant$

 $A_{,B}$ اگر $A_{,B}$ مقادیر $A_{,B}$ یا 1 بگیرند و

$$\psi_{AB}(0,0) = e^{-\frac{0\times0}{2}} = 1$$
, $\psi_{AB}(0,1) = e^{-\frac{0\times1}{2}} = 1$
 $\psi_{AB}(1,0) = e^{-\frac{1\times0}{2}} = 1$, $\psi_{AB}(1,1) = e^{-\frac{1\times1}{2}} \approx 0.61$

توابع پتانسیل گروه خاص (Clique Potential)

این توابع برای گروههای خاص (cliques) در گراف تعریف می شوند و تأثیر متقابل بیش از دو گره را نشان میدهند. به عنوان مثال، برای یک گروه خاص شامل سه گره: A,B,C

$$\psi_{ABC}(A, B, C) = e^{-\gamma(A+B+C)}$$
, $\gamma = constant$

 $\gamma=0.2$ اگر A,B,C مقادیر A یا 1 بگیرند و

$$\psi_{ABC}(0,0,0)=e^{-0.2\times(0+0+0)}=1 \ , \psi_{ABC}(0,0,1)=e^{-0.2\times(0+0+1)}\approx 0.82$$

$$\psi_{ABC}(0,1,1)=e^{-0.2\times(0+1+1)}pprox 0.67$$
 , $\psi_{ABC}(1,1,1)=e^{-0.2\times(1+1+1)}pprox 0.55$ تو ابع پتانسیل میتوانند بر ای گرهها، یالها، یا گروههای خاص تعریف شوند.

در هر مورد، مقدار آنها به متغیرهای گرهها و ثابتهای مشخص و ابسته است.

محاسبات عددی این توابع به ما کمک میکند تا ارتباط متغیرها در میدان مارکوف را بهتر درک کنیم.

- MLE وروش MLE پار امتر های مدل مار کوف را با بیشینه کردن احتمال داده های مشاهده شده تخمین میزند. تابع در ستنمایی $\ln L(\theta|S)$ است. $\ln L(\theta|S)$ است. گرادیان بر ای بیشینه سازی محاسبه و از روش هایی مثل MLE استفاده میشود. در مثال عددی، با داده های MLE و MLE المحاسبه شده و MLE بهینه سازی میشود.
  - 4. گرادیان لگاریتم در ستنمایی برای یک مدل مارکوف با متغیر پنهان به صورت زیر تعریف می شود:

$$\ln L(\theta|v) = \ln p(v|\theta) = \ln \left(\frac{1}{Z} \sum_{h} e^{-E(v,h)}\right)$$

که v متغیر های مشاهده شده، h متغیر های پنهان، E(v,h) انر (v,h) انر ثابت نرمال سازی است.

$$Z = \sum_{v,h} e^{-E(v,h)}$$

محاسبه گرادیان

$$\ln L(\theta|v) = \ln \left(\sum_{h} e^{-E(v,h)}\right) - \ln \left(\sum_{v,h} e^{-E(v,h)}\right)$$

$oldsymbol{ heta}$ مشتق نسبت به

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial \theta} = \frac{\partial}{\partial \theta} \ln \left(\sum_{h} e^{-E(v,h)} \right) - \frac{\partial}{\partial \theta} \ln \left(\sum_{v,h} e^{-E(v,h)} \right)$$

گرادیان بخش اول:

$$\frac{\partial}{\partial \theta} \ln \left(\sum_{h} e^{-E(v,h)} \right) = \frac{1}{\sum_{h} e^{-E(v,h)}} \sum_{h} \left(-\frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta} e^{-E(v,h)} \right)$$

این عبارت را میتوان به صورت زیر نوشت:

$$p(h|v) = \frac{e^{-E(v,h)}}{\sum_{h} e^{-E(v,h)}} \to \frac{\partial}{\partial \theta} \ln \left(\sum_{h} e^{-E(v,h)} \right) = -\sum_{h} p(h|v) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta}$$

گرادیان بخش دوم:

$$\frac{\partial}{\partial \theta} \ln \left(\sum_{v,h} e^{-E(v,h)} \right) = \sum_{v,h} p(v,h) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta} , p(v,h) = \frac{e^{-E(v,h)}}{Z}$$

ترکیب دو بخش:

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial \theta} = -\sum_{h} p(h|v) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta} + \sum_{v,h} p(v,h) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta}$$

5. کاربرد های ماشین بولتزمن:

یادگیری ویژگیهای پنهان: (Unsupervised Learning) ماشین بولتزمن می تواند برای یادگیری ویژگیهای پنهان در داده های بدون برچسب استفاده شود. با استفاده از این مدل، می توان ساختار های پنهان در داده ها را شناسایی و ویژگی های مهم را استخراج کرد.

شبکههای مولد: (Generative Models) ماشین بولتزمن یک مدل مولد است که میتواند برای تولید داده های جدید مشابه داده های آموزشی استفاده شود. به این صورت که میتواند نمونه هایی شبیه به داده های ورودی تولید کند، به ویژه در مسائلی مانند تولید تصاویر، متن یا صدا.

شبکههای عصبی پنهان: (Deep Belief Networks - DBN) ماشین بولتزمن یکی از اجزای اصلی شبکههای عصبی عمیق (Deep Networks) به نام شبکههای باور عمیق (DBN) است. در DBN ، از چندین لایه ماشین بولتزمن برای یادگیری ویژگیهای پیچیده تر در سطوح مختلف دادهها استفاده میشود.

مدلسازی توزیعهای پیچیده :ماشین بولتزمن قادر است توزیعهای پیچیده و غیرخطی را مدل سازی کند. به عنوان مثال، در مدلسازی توزیعهای پنهان یا توزیعهای احتمال در دادههایی که دارای روابط پیچیدهای هستند، مانند دادههای تصویری یا صوتی، میتواند مفید باشد.

یادگیری تقویتی: (Reinforcement Learning) در برخی از مسائل یادگیری تقویتی، ماشین بولتزمن میتواند برای انتخاب عملها یا سیاستهای بهینه استفاده شود. به ویژه در مدلهای دارای محیطهای پیچیده و فضای حالت بزرگ، استفاده از ماشین بولتزمن برای مدلسازی توزیعهای پیچیده و بهینه سازی انتخابها کاربرد دارد.

کاهش ابعاد :(Dimensionality Reduction) از ماشین بولتزمن میتوان برای کاهش ابعاد داده ها و استخراج ویژگی های مهم و مختصر از داده های پیچیده استفاده کرد. به طور خاص، مدل های مولد مانند ماشین بولتزمن میتوانند به شبیه سازی ویژگی های پنهان داده های پیچیده بیر داز ند و ابعاد داده را کاهش دهند.

و نرونهای پنهان h به صورت زیر v و نرونهای پنهان h به صورت زیر تعریف می شود:

$$p(v,h) = \frac{1}{Z}e^{-E(v,h)}$$
, $Z = \sum_{v,h} e^{-E(v,h)}$
 $E(v,h) = -\sum_{i,j} w_{ij}h_iv_j - \sum_{i} b_jv_j - \sum_{i} c_ih_i$

$$P(H_i = 1|v)$$
 اثبات برای

برای محاسبه از تعریف توزیع شرطی استفاده میکنیم:

$$p(H_i = 1|v) = \frac{p(H_i = 1, v)}{p(v)}$$

$$p(H_i = 1, v) = \frac{1}{Z} \sum_{h, h_i = 1} e^{-E(v, h)} , p(v) = \frac{1}{Z} \sum_{h} e^{-E(v, h)} \rightarrow$$

$$p(H_i = 1|v) = \frac{\sum_{h, h_i = 1} e^{-E(v, h)}}{\sum_{h} e^{-E(v, h)}}$$

$$E(v,h) = -H_i\left(\sum_j w_{ij}v_j + c_i\right) + terms \ independent \ to \ H_i$$

پس $p(H_i=1|v)$ به صورت یک توضیع برنولی نتیجه میشود.

$$p(H_i = 1|v) = \sigma(\sum_j w_{ij}v_j + c_i)$$

 $p(v_i=1|h)$ اثبات برای

اثبات $p(v_i=1|h)$ مشابه است، با این تفاوت که توزیع شرطی بدین گونه است:

$$p(v_j = 1|h) = \frac{p(v_j = 1, h)}{p(h)} \to p(v_j = 1|h) = \sigma(\sum_i w_{ij}v_j + c_i)$$

وری میکنیم: بیندا انرژی کلی سیستم را یادآوری میکنیم: $E(v,h)=-\sum_{i,j}w_{ij}h_iv_j-\sum_jb_jv_j-\sum_ic_ih_i$

 w_{ii} مشتق نسبت به

فقط ترم اول انرژی شامل w_{ij} است:

 $E(v,h) = -w_{ij}h_iv_j + (terms\ independent\ of\ w_{ij}) \rightarrow \frac{\partial E(v,h)}{\partial w_{ij}} = -h_iv_j$

جایگذاری در فرمول کلی مشتق:

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial w_{ij}} = -\sum_{h} p(h|v) \left(-h_i v_j\right) + \sum_{v,h} p(v,h) \left(-h_i v_j\right)$$

به صورت سادهشده:

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial w_{ij}} = \langle h_i v_j \rangle_{data} - \langle h_i v_j \rangle_{model}$$

ابنجا:

$$p(h|v)$$
 امید ریاضی تحت توزیع شرطی $h_i v_j >_{data}$ $p(v,h)$ امید ریاضی تحت توزیع مدل $h_i v_j >_{model}$

b_i مشتق نسبت به

فقط ترم دوم انرژی شامل b_i است:

$$E(v,h) = -b_j v_j + (terms\ independent\ of\ b_j) \rightarrow$$

$$\frac{\partial E(v,h)}{\partial b_j} = -v_j$$

جایگذاری در فرمول کلی مشتق:

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial b_j} = -\sum_h p(h|v)(-v_j) + \sum_{v,h} p(v,h)(v_j)$$

به صورت سادهشده:

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial w_{ij}} = \langle v_j \rangle_{data} - \langle v_j \rangle_{model}$$

c_i مشتق نسبت به

فقط ترم سوم انرژی شامل c_i است:

$$E(v,h) = -c_i h_i + (terms\ independent\ of\ c_i) \rightarrow \frac{\partial E(v,h)}{\partial c_i} = -h_i$$

جایگذاری در فرمول کلی مشتق:

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial c_i} = -\sum_{h} p(h|v)(-h_i) + \sum_{v,h} p(v,h)(h_i)$$

به صورت سادهشده:

$$\frac{\partial \ln L(\theta|v)}{\partial c_i} = \langle h_i \rangle_{data} - \langle h_i \rangle_{model}$$

8. تعریف تابع هدف

$$\ln L(\theta|v) = \ln P(v|\theta)$$

$$p(v|\theta) = \frac{1}{Z} \sum_{h} e^{-E(v,h)} , Z = \sum_{v,h} e^{-E(v,h)} \rightarrow$$

$$\ln L(\theta|v) = \ln(\sum_{h} e^{-E(v,h)}) - \ln Z$$

w_{ii} مشتق لگاریتم درستنمایی نسبت به

$$\begin{split} \frac{\partial}{\partial w_{ij}} ln \left(\sum_{h} e^{-E(v,h)} \right) &= \frac{1}{\sum_{h} e^{-E(v,h)}} \frac{\partial}{\partial w_{ij}} \sum_{h} e^{-E(v,h)} \\ \frac{\partial}{\partial w_{ij}} \sum_{h} e^{-E(v,h)} &= \sum_{h} \frac{\partial}{\partial w_{ij}} e^{-E(v,h)} = -\sum_{h} e^{-E(v,h)} \frac{\partial E(v,h)}{\partial w_{ij}} \\ \frac{\partial E(v,h)}{\partial w_{ij}} &= -v_{i}h_{j} \rightarrow \frac{\partial}{\partial w_{ij}} ln \left(\sum_{h} e^{-E(v,h)} \right) = \frac{\sum_{h} e^{-E(v,h)} v_{i}h_{j}}{\sum_{h} e^{-E(v,h)}} \rightarrow \\ \frac{\partial}{\partial w_{ij}} ln \left(\sum_{h} e^{-E(v,h)} \right) &= \sum_{h} p(h|v)v_{i}h_{j} \end{split}$$

مشتق بخش دوم:

$$\frac{\partial}{\partial w_{ij}} \ln Z = \frac{1}{Z} \frac{\partial Z}{\partial w_{ij}}$$

$$\frac{\partial Z}{\partial w_{ij}} = \sum_{v,h} \frac{\partial}{\partial w_{ij}} e^{-E(v,h)} = -\sum_{v,h} e^{-E(v,h)} \frac{\partial E(v,h)}{\partial w_{ij}}$$

$$\frac{\partial E(v,h)}{\partial w_{ij}} = -v_i h_j \to \frac{\partial Z}{\partial w_{ij}} = \sum_{v,h} e^{-E(v,h)} v_i h_j \to$$

$$\frac{\partial}{\partial w_{ij}} \ln Z = \frac{\sum_{v,h} e^{-E(v,h)} v_i h_j}{Z} = \sum_{v,h} p(v,h) v_i h_j$$

ترکیب دو بخش

$$\frac{\partial}{\partial w_{ij}} \ln L(\theta|v) = \sum_{h} p(h|v)v_i h_j - \sum_{v,h} p(v,h)v_i h_j$$
$$= \langle v_i h_j \rangle_{data} - \langle v_i h_j \rangle_{model}$$

اينجا:

$$p(h|v)$$
 امید ریاضی تحت توزیع شرطی $< h_i v_j>_{data}$ $p(v,h)$ امید ریاضی تحت توزیع مدل $< h_i v_j>_{model}$

9. تابع كلاسبندى متقاطع كلبرگ ليبلر: (KL Divergence)

برای دو توزیع احتمال P و Q، Q به صورت زیر تعریف می شود:

$$D_{KL}(P||Q) = \sum_{x} P(x) \log \frac{P(x)}{Q(x)}$$

توزیعهای مربوطه:

توزيع دادههای واقعی. P_{data}

توزیع مدل بولتزمن پارامتری. P_{θ}

(Gibbs Sampling). توزیع حاصل از k مرحله نمونهبرداری گیبس P_k^{θ}

 $CD_k(\theta, v_0)$ تابع

$$CD_k(\theta, v_0) = -\sum_h P(h, v_0) \frac{\partial E(v_0, h)}{\partial \theta} + \sum_h P(h, v_k) \frac{\partial E(v_k, h)}{\partial \theta}$$

که v_k خروجی حاصل از k مرحله نمونه برداری گیبس است.

 $D_{KL}(P_{data}||P_{ heta})-D_{KL}(P_k^{ heta}||P_{ heta})$ با $CD_k(heta,v_0)$ با معادل بودن $D_{KL}(P_{data}||P_{ heta})$

$$D_{KL}(P_{data}||P_{\theta}) = \sum_{v} P(x) \log \frac{P_{data}(v)}{P_{-}\theta(v)} \rightarrow$$

$$\frac{\partial}{\partial \theta} D_{KL}(P_{data}||P_{\theta}) = -\sum_{v} P_{data}(v) \frac{\partial}{\partial \theta} \ln P_{\theta}(v) , P_{\theta}(v) = \frac{1}{Z} \sum_{h} e^{-E(v,h)}$$

$$\rightarrow \frac{\partial}{\partial \theta} \ln P_{\theta}(v) = \sum_{h} P(h|v) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta} - \sum_{v,h} P(h,v) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta}$$

$D_{KL}(P_k^{\theta}||P_{ heta})$ مرحله 2: مشتق

$$\begin{split} \boldsymbol{D_{KL}}(\boldsymbol{P_k^{\theta}}||\boldsymbol{P_{\theta}}) &= \sum_{v} P_k^{\theta}(v) \log \frac{P_k^{\theta}(v)}{P_{\theta}(v)} \rightarrow \\ &\frac{\partial}{\partial \theta} \boldsymbol{D_{KL}}(\boldsymbol{P_k^{\theta}}||\boldsymbol{P_{\theta}}) = -\sum_{v} P_k^{\theta}(v) \frac{\partial}{\partial \theta} \ln P_{\theta}(v) \rightarrow \\ &\frac{\partial}{\partial \theta} D_{KL}(P_k^{\theta}||P_{\theta}) = \sum_{v} P_k^{\theta}(v) (\sum_{v',h} P(h,v') \frac{\partial E(v',h)}{\partial \theta} - \sum_{h} P(h|v) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta}) \end{split}$$

مرحله 3: تركيب دو مشتق

با ترکیب نتایج، مشتق ترکیبی برای اختلاف دو KL Divergence به صورت زیر است:

$$\frac{\partial}{\partial \theta} (D_{KL}(P_{data}||P_{\theta}) - D_{KL}(P_{k}^{\theta}||P_{\theta})) =$$

$$-\sum_{v} P_{k}^{\theta}(v) (\sum_{h} P(h|v) \frac{\partial E(v,h)}{\partial \theta} - \sum_{v',h} P(h,v') \frac{\partial E(v',h)}{\partial \theta})$$

این معادله دقیقاً با تعریف $CD_k(heta, au_0)$ مطابقت دارد، زیرا:

بخش اول : (P_{data}) : توزیع داده.

بخش دوم : (P_k^{θ}) توزیع تخمینی حاصل از نمونهبرداری گیبس.

ست. $D_{KL}(P_{data}||P_{ heta}) - D_{KL}(P_k^{ heta}||P_{ heta})$ معادل با معادل با معادل معادل با

k-step Contrastive Divergence شرح الگوريتم.10

الگوریتم CD برای یادگیری مدلهای انرژی مانند CD برای یادگیری مدلهای انرژی مانند (MCMC) مبتنی است: (RBM) طراحی شده و بر نمونهبرداری زنجیره مارکوف

در CD ، به جای استفاده از تعداد زیادی گام مارکوف برای همگر اشدن به توزیع پایدار ، از تعداد محدودی گام k استفاده می شود.

مراحل اصلى الكوريتم:

- شروع با داده واقعی (v_0) : نمونه هایی از داده های آموزشی به مدل ورودی داده می شوند.
  - نمونهبرداری مارکوف :از حالت اولیه v_0 ، با استفاده از توزیع شرطی مدل P(h|v) و k ، P(v|h)
    - محاسبه گرادیانها:

$$\Delta\theta \propto E_{data}[\nabla E(v_0,h) - E_{model}[\nabla E(v_k,h)]]$$

که در آن E(v,h) انرژی مدل است.

• بمروزرسانی پارامترها :گرادیان محاسبه شده برای بهینه سازی پارامترها استفاده می شود.

ييچيدگي الگوريتم و توجيه آن

پیچیدگی زمانی:

الگوریتم CD برای هر گام k نمونهبرداری، به محاسبه شرطی P(h|v) و P(v|h) نیاز دارد. این محاسبات به تعداد واحدهای نورونی در لایههای پنهان و نمایان بستگی دارد. پیچیدگی کلی برابر است با $O(k \times (m \times n))$ که m تعداد نورونهای لایه نمایان و n تعداد نورونهای لایه پنهان است.

مزايا:

برخلاف Gibbs Sampling کامل که به تعداد زیادی گام برای همگرا شدن نیاز دارد، CD با مقدار کوچک (مثلا k=1) سرعت اجرا را به طور قابل توجهی افزایش میدهد و تقریب ساده ای ارائه میدهد که در عمل برای یادگیری یارامتر ها مؤثر است.

معایب:

با k کوچک، همگرایی کامل به توزیع مدل تضمین نمی شود و انتخاب مقدار k تأثیر مستقیمی بر کیفیت یادگیری دار د.

انتظارات از مدل خروجی

بازسازی داده ها :مدل باید بتواند داده هایی مشابه داده های آموزشی ورودی تولید کند.

نزدیکی توزیعها :توزیع دادههای تولیدی مدل به توزیع دادههای آموزشی نزدیک تر میشود.

کاهش خطای بازسازی : تفاوت بین داده اصلی و داده بازسازی شده (reconstruction error) باید در طول زمان کاهش یابد.

تولید نمونههای جدید : مدل توانایی تولید داده هایی که شبیه دادههای آموزشی باشند را پیدا می کند.

11. ماشینهای بولتزمن (BM) و مدلهای مشابه مانند ماشینهای بولتزمن محدود (RBM) ، به طور سنتی برای کار با دادههای باینری طراحی شدهاند. در این مدلها، متغیرهای نمایان (v) و پنهان (h) به صورت باینری در نظر گرفته میشوند و تابع انرژی مدل به این صورت است که به طور طبیعی برای دادههای باینری بهینه میشود.

فرمول انرژی در این مدلها معمولاً به شکل زیر است:

$$E(v,h) = -\sum_{i,j} w_{ij}h_iv_j - \sum_j b_jv_j - \sum_i c_ih_i$$

استفاده از ماشینهای بولتزمن برای دادههای پیوسته (که مقادیر آنها میتوانند هر عددی از یک بازه خاص باشند) نیاز به برخی تغییرات در مدل و نحوه محاسبات دارد. در اینجا چند پیشنهاد برای استفاده از این مدلها برای دادههای بیوسته آورده شده است:

تغییر در توزیعها:

برای دادههای باینری، توزیعهای برنولی معمو $\mathbb{Z}$ برای مدل سازی استفاده می شود. اما برای دادههای پیوسته، دادههای پیوسته مانند توزیع گوسی استفاده کرد و برای دادههای پیوسته، متغیرهای $\mathbb{Z}$ و $\mathbb{Z}$ می نند از توزیعهای نرمال (گوسی) به جای توزیعهای باینری پیروی کنند.

به عنوان مثال، فرض کنید که v_i و v_i به جای مقادیر باینری، از مقادیر پیوسته با توزیع نرمال $v_i \sim N(0,\sigma_v^2)$

تغییر در تابع انرژی:

برای داده های پیوسته، می توان تابع انرژی را به گونه ای تغییر داد که شامل متغیر های پیوسته باشد. برای مثال، تابع انرژی به صورت زیر در نظر گرفته می شود:

$$E(v,h) = -\sum_{i,j} w_{ij}v_ih_j - \sum_i b_iv_i - \sum_j c_jh_j$$

این تابع میتواند بهگونهای تغییر یابد که متغیر های v_i و h_j به جای مقادیر باینری، مقادیر پیوسته بگیرند.

استفاده از الگوریتمهای نمونهبرداری مناسب:

برای دادههای باینری، از نمونه برداری گییز برای تولید نمونههای جدید استفاده می شود. برای دادههای پیوسته، به دلیل اینکه توزیعهای گوسی داریم، باید از نمونه برداری گوسی یا روشهایی مانند نمونه برداری از زنجیرهای گوسی مارکوف استفاده کرد.

(Gibbs sampling for Gaussian distributions)

می توان از الگوریتمهایی مانند (Contrastive Divergence (CD) و Contrastive Divergence و Gibbs Sampling برای داده های پیوسته، باید روشهای برای داده های پیوسته، باید روشهای نمونه برداری را تغییر داد تا با توزیعهای پیوسته سازگار شوند.

تغییرات مورد نیاز در الگوریتمها:

در الگوریتم Contrastive Divergence، اگر داده های ورودی به صورت پیوسته باشند، به جای استفاده از توزیع برنولی، باید از توزیع های گوسی برای نمونه برداری استفاده کرد. در الگوریتم Gibbs Sampling، در هر گام، برای متغیر های پیوسته، از نمونه برداری گوسی استفاده می شود، نه نمونه برداری باینری.

پس ماشینهای بولتزمن میتوانند برای دادههای پیوسته با تغییرات در توزیعها و الگوریتمهای نمونه بر داری استفاده شوند. به طور خاص، استفاده از توزیعهای گوسی به جای توزیعهای باینری و تغییر در الگوریتمهای Gibbs Sampling و Contrastive Divergence برای دادههای پیوسته ضروری است.